

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
Ekonomická fakulta

POSUDOK OPONENTA HABILITAČNEJ PRÁCE

Téma: Tvorba a využitie kompozitného indexu pri poskytovaní sociálnych služieb pre seniorov na úrovni miestnej samosprávy
Typ záverečnej práce: Habilitačná práca
Odbor HIK: Verejná ekonomika a služby
Študijný odbor: **Ekonómia a manažment**
Autor: Ing. Alena Kaščáková, PhD.
Oponent: prof. Ing. Jakub Fischer, Ph.D.

1. Aktuálnosť zvolenej témy:	Autorka svou práci zaměřuje na vysoce aktuální téma. Stárnutí populace je (nejen) v rámci střední Evropy jednou ze dvou klíčových výzev k řešení. Zatímco penzijní reforma se sice neprovádí, ale alespoň se ve veřejném prostoru diskutuje, další dopady stárnutí jsou výrazně nedocenené. Jedním z těchto dopadů je právě potřeba zajistit sociální (a zdravotní) služby pro stárnoucí populaci; zaměření autorčiny práce je proto z věcného hlediska vysoce aktuální. Z metodického hlediska je rovněž aktuální analýza a diskuse problémů spojených s konstrukcí a využitím kompozitních indikátorů, neboť poptávka po sestavení nejrůznějších (jednorozměrných) žebříčků v poslední době roste, aniž by přitom někteří autoři kompozitních indikátorů byli vybaveni potřebným teoretickým zázemím a zkušeností s jejich tvorbou a využitím.
2. Vhodnosť zvolených metód:	Velmi oceňuji celou teoretickou část práce, včetně úvodu k první kapitole (strany 14-20). Při tvorbě celé řady jiných kompozitních indikátorů se tato teoretická stránka nezřídka pomíjí, případně se relativizují úskalí, která s konstrukcí kompozitního indikátoru souvisejí. Další kapitoly teoretické části práce jsou pak téměř vyčerpávajícím popisem problematiky tvorby kompozitního indikátoru. Autorka touto částí prokazuje nejen detailní znalost uvedené problematiky, ale i potřebný nadhled, a vytváří skvělé předpolí pro empirickou část práce. K praktické části: k pečlivě provedenému výběru použitých indikátorů nemám výhrady. Zvolené indikátory jsou (velmi dobrým) kompromisem mezi údaji, které jsou na dané úrovni při vynaložení přiměřeného úsilí dostupné, a údaji, které jsou pro vystižení sledovaného jevu relevantní. Velmi oceňuji provedenou exploratorní analýzu dat a její interpretaci. Líbí se mi způsob stanovení vah, v obdobných pracích nepříliš často používaný, který vychází z analýzy vlivu dílčího ukazatele na výsledný ukazatel. V empirické části práce naopak trochu

	<p>postrádám hlubší analýzu volby způsobu agregace dílčích ukazatelů (z kontextu předpokládám, že autorka využívá lineární způsob agregace) a citlivostní analýzu výsledků, nicméně uznávám, že tyto dva aspekty již jdou výrazně nad rámec rozsahu habilitační práce. Tato dílčí výhrada tak v žádném případě nesnižuje mé jinak vysoce kladné hodnocení použité metodologie a dosažených výsledků.</p>
<p>3. Prínosy habilitačnej práce:</p>	<p>Z teoretického hlediska autorka habilitační práce přináší mimořádně pečlivý rozbor problematiky konstrukce kompozitních indikátorů, v českém či slovenském jazyce je takto pojatá práce ojedinělá a nepochybně velmi dobře poslouží autorům dalších kompozitních indikátorů aplikovaných v jiných oblastech nejen veřejného sektoru.</p> <p>Z praktického hlediska práce přináší jedinečnou datovou analýzu vyčerpávajícího souboru obcí Banskobystrického kraje. Už jen sestavení datového souboru a výběr klíčových indikátorů by bylo samo o sobě významným přínosem. Jejich propojení do kompozitního indikátoru, sestaveného podle propracované metodiky, je pak zásadní nadstavbou.</p> <p>Autorka se v práci věnuje svému "domovskému" kraji, což ze dvou důvodů oceňuji. Zaprvé tím v rámci vlastní výzkumné činnosti rozvoji "svého" kraje přispívá a propojuje tak druhou a třetí roli vysoké školy, zadruhé využívá detailní neformální znalost jednotek, jimž se ve své habilitační práci věnuje.</p>
<p>4. Zhodnotenie publikačnej, vedeckovýskumnej a pedagogickej činnosti habilitanta</p>	<p>Habilitantka je dlouholetou zkušenou, pečlivou a obětavou akademickou pracovnící se širokým rozhledem na straně jedné a smyslem pro detail na straně druhé. Její vědeckovýzkumná i publikační činnost, jakož i uznání odbornou veřejností v podobě citačních ohlasů, výrazně převyšují nutnou hranici potřebnou pro jmenování docentkou. Z vlastních vzpomínek pak oceňuji jak kvalitu přednášky pro studenty a pracovníky VŠE, provedené v roce 2012 v rámci předmětu Sociální statistika, tak skvělou spolupráci s habilitantkou při provedení metodického auditu statistiky rodinných účtů na ČSÚ v letech 2013-2014, jemuž jsem měl čest předsedat.</p>
<p>5. Otázky pre autora pri obhajobe práce:</p>	<p>K teoretické části: ve své práci se detailně věnujete metodám normalizace vstupních ukazatelů, metodám stanovení vah dílčích ukazatelů a metodám jejich agregace; jak vnímáte vzájemný vztah mezi nimi?</p> <p>K empirické části. Jednou z možných metod dvoustupňové agregace, využívanou například při konstrukci kompozitních indikátorů kvality života, je použití plně kompenzovatelné metody (například lineární agregace) uvnitř domén a částečně kompenzovatelné nebo nekompenzovatelné metody mezi doménami (například geometrické agregace či metody BoD). Jaké vidíte výhody a nevýhody uvedeného postupu, jak obecně, tak v případě aplikace na Vámi zvolených ukazatelích a konkrétních datech?</p>

6. Závěrečné doporučení k návrhu udělení vedecko-pedagogického titulu:	Na základě předložené habilitační práce, zhodnotení publikační, vědeckovýzkumné a pedagogické činnosti habilitanta doporučám udělení vedecko-pedagogického titulu docent Ing. Aleně Kaščíkové, PhD. v obore habilitačního a inauguračního konání Verejná ekonomika a služby v študijnom odbore ekonómia a manažment.
---	--

V Praze, dňa 26. 4. 2022

.....

Podpis